

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Boros Lászlóügyvéd (.....) által képviselt ... (...) felperesnek a dr. Pokó Diána ügyvéd (....) által képviselt ... (....) alperes ellen jutalék megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. november 13-án kelt 4.G.40.192/2012/14. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2007. július 12-én határozatlan időre szóló megbízással vegyes kereskedelmi ügynöki szerződést kötött az alperessel a számára mezőgazdasági melléktermékek felvásárlására, tüzelőanyag biztosítására.

Az alperes megbízta a felperest a ... felé szállításra szerződő ügyfeleivel kapcsolatos üzleti képviseletére, az alapanyag felvásárlásának megszervezésére. Az alperesnél a kapcsolattartó felperessel a szerződés teljesítése során ... volt, az ő feladatát képezte a pénzügyi elszámolás. A felperes feladatát a szerződés 3. pontja szerint a felvásárlás elősegítése érdekében piackutatás, az ügyfelek tájékoztatása, alperes utasításának megfelelő eljárás, az alperes által írásban megadott célárnál nem magasabb áron szerződéskötés előkészítése, annak körében az alperes képviselete, a felvásárolt tüzelőanyag tárolásának, szállításának megszervezése, a teljesítés érdekében alperes utasításai szerinti eljárás, jelentéstételi kötelezettség a felvásárlásról havonta, a szállításokról hetente és az alperes által szervezett értekezleteken való részvétel képezte.

A felperes a szerződés 4. pontjában kötelezettséget vállalt arra, hogy hasonló tárgyú tevékenységet más megbízó részére nem végez, alperes pedig vállalta, hogy

harmadik személlyel hasonló tárgyú ügynöki szerződést nem köt. A szerződés 5. pontja rendezte a díjakat, költségeket, a jutalékot, az esetleges visszafizetés feltételeit, annak elszámolását. A szerződés további pontjai utaltak a jutalékszabályzatra, a szerződés mellékletére, a felek tájékoztatási kötelezettségére. A szerződést alperes azonnali hatállyal jogosult volt felmondani, a 8. c) pont szerint. A 8.d) pont szerint bármelyik fél jogosult volt azonnali hatállyal felmondani a szerződést súlyos szerződésszegés esetén. A szerződés 1. mellékletét képező jutalékszabályzat szerint a szerződés 3/d-e. pontjában hivatkozott szervezési feladatokért a megbízott leszervezett mennyiségenként 50 forint + áfa / tonna vállalkozói díjra, a 2. pont szerint a szerződésben rögzített céláron a megbízott által előkészített szerződésekre a megbízott 600 forint + áfa / tonna sikerdíjra jogosult. Az 1. számú melléklet 3. pontja szerint a szerződésben rögzített célárnál alacsonyabb áron előkészített szerződésekre nézve a célár és a vételár különbözete 20-80%-ban illette meg a megbízót és a megbízottat.

A felperes a szerződést 2008. december 1-jén azonnali hatállyal írásban felmondta. Hivatkozott arra, a beszállító kifizetésével kapcsolatban, illetve saját vállalkozói számlái kifizetésével kapcsolatban problémák jelentkeztek, rendszerezsek a pénzügyi csúszások, a beszállítók bizalma megrendült. Jelezte, a fennakadás elkerülése érdekében a beszállítások szervezését december hónapban még elvégzi, de a 2009. évre új szerződéseket alperes nevében nem köt.

2009. január közepéig a felperes az alperes részére tevékenységet nem végzett, ekkor egyeztettek, alperes képviselője a szerződés szerinti tevékenység folytatásában állapodtak meg szóban. Írásbeli szerződést nem kötöttek, de a felperes folytatta a tevékenységet, ezt követően azonban a felek közti viszony megromlott. A ... információs rendszeréből az alperes a felperest kizárta, a havi értekezletekre nem hívta meg. A felperes még a heti beszállításokat összeállította a ... által megküldött igények alapján, tartotta a kapcsolatot a beszállítókkal és intézte az erőművi panaszokat.

Alperes a 2009. márciusi felperesi teljesítést igazolta, a felperes 2.278.159 forint összegű 2009. április 25-én esedékes számlát állított ki, melyet azonban az alperes nem fizetett ki. A felperes felszólító levelére 2009. május 25. napján az alperes arra hivatkozott, a számlát nem kapta meg, kérte annak ismételt megküldését, majd a kifizetést megtagadta. Az alperes a 2009. április-májusi elszámolást a felperes felé nem küldte meg.

2009. május 15-ét követően a felperes alperes részére a szerződés alapján nem végzett tevékenységet.

A felperes 49%-ban tulajdonosa az ..., ez a társaság 2009. áprilisában a ... által kiírt pályázaton indult, azt az alperes nyerte meg.

Az alperes 2009. május 28-i levelében felszólította a felperest a szerződéses jutalék és díj visszafizetésére. Felperesi szerződésszegésre, hasonló tevékenységű cégnél vállalt tisztségére és pályázat benyújtására utalt, valamint a 2009. március-április-májusi elszámolás felülvizsgálatára, s arra, a felperes nemcsak szerződést, hanem jogszabályt is szegett. A szerződés 5.b) pontjára hivatkozott, s arra, a felperes tagja a 2009. április 6-án létesített ..., mely tevékenysége hasonló a kereskedelmi ügynöki szerződésben írtakkal.

A felperes válaszlevelében az alperes állításait vitatta, a szerződés felmondásával egyetértett, azzal, a felperes lehetetlenítette el a munkavégzését.

Az alperes 2009. június 23-án a szerződés 8. b) pontjára hivatkozva a felek közti szerződést azonnali hatállyal felmondta, annak indokaként a 2009. május 28-i levelében rögzítettekre hivatkozott, bejelentve, igényt tart a felvett jutalék visszafizetésére, kárának megtérítésére, a 2009. márciusi jutalékszámra jogosulatlan követelést jelent.

A felperes módosított kereseti kérelmében 10.952.774 forint tőke és ezen tőke részösszegei után azok esedékességétől számított késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hivatkozva a 2007. július 12-i szerződésben foglaltakra. Előadta, az együttműködés kezdetben megfelelő volt, 2008. év végén egyre gyakoribbak voltak az alperesi fizetési késedelmek. A ... által kiírandó pályázat miatt - melyen indulni kívánt - bejelentette 2008. december 1-jén a felmondási szándékát, azt is, hogy a decembert még végigdolgozza, ezt követően pedig alperesi kérésre folytatta tovább a tevékenységet, azonban 2009. év tavaszán az alperes ismét fizetési késedelembbe esett. Utalt alperesi levelekre, s alperes 2009. június 23-i felmondására. A 2009. március-április-május hónapokra járó jutalék, illetve kiegyenlítés címén tartott igényt a kereseti követelésére. Elsődlegesen a 2000. évi CXVII. törvény 18.§-át, és a Ptk. megbízásra vonatkozó rendelkezéseit, másodlagosan a Ptk. 478.§-át, harmadlagosan a Ptk. 237.§ (2) bekezdését jelölte meg keresete jogalapjaként.

Alperes a kereset elutasítását kérte, hivatkozva arra, a felperessel önálló kereskedelmi ügynöki szerződés jött létre, a felperes azt megszegte, 2008. decemberétől a felperes nem az ő érdekeire figyelemmel látta el a munkáját, a beszállítókat tévesen tájékoztatta, megsértette a szerződés kizárólagosságra vonatkozó 4. pontját az ... megalapításával, annak főtevékenysége megegyezik a kereskedelmi ügynöki szerződésben foglalt tevékenységgel. A felperes pályázati

konkurensként lépett fel, e körben felmerül üzleti titoksértés is.

A 2009. márciusi felperesi jutalékkövetelést nem vitatta, de a szerződésszegés miatt kérdésesnek tartotta annak jogalapját. A 2009. április-májusi időszakra nem fogadta el a díj követelést, mivel álláspontja szerint teljesítés nem történt, másodlagosan előadta, 10%-os teljesítésként értékelendő a felperesi tevékenység, ezt meghaladóan az igény elutasítandó. A kiegyenlítésre vonatkozó igény teljes elutasítását kérte a 2000. évi CXVII. törvény 19. § a) pontjában foglaltakra hivatkozva, a szerződés a 2009. június 23-i felmondással szűnt meg.

Az elsőfokú bíróság a 2012. november 13-án kelt 4.G.40.192/2012/14. számú ítéletével a Ptk. 205.§, 207.§, 234.§, 237.§, 321.§-ai, valamint a 2000. évi CXVII. törvény 1.§, 2.§, 4.§, 9.§, 16.§, 18.§, 19.§-ai felhívásával kötelezte az alperest, 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.218.875 forint tőkét, ezen összegből 2.278.159 forint után 2009. április 26-tól, 940.716 forint után pedig 2009. december 29-től a kifizetés napjáig, minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegű késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította; kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 131.357 forint perköltséget.

A határozat indokolása szerint a felek között önálló kereskedelmi ügynöki szerződés jött létre, amely a 2008. december 1-jei felperesi felmondás folytán 2008. december 31. napjával megszűnt, a felperes személyes előadása és az alperes ügyvezetőjének előadása is ezt támasztotta alá. Ezt követően a felperes további tevékenységet végzett, de újabb szerződést írásban nem kötöttek, a szóbeli szerződés a törvény 4.§-a és a Ptk. 217.§ (1) bekezdése alapján semmis, arra jogot alapítani nem lehet, a kereset így az elsődleges jogcímen nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 234.§-a szerinti jogcím tekintetében megállapította, az alaptalan, a felek megállapodása kereskedelmi ügynöki szerződéskötésre irányult. A harmadik jogcímen a Ptk. 237.§ (2) bekezdése körében vizsgálta a felperes 2009. januári és május 15-e közötti tevékenységét, egyező volt a felek előadása a 2009. január és februári jutalék kifizetéséről, illetve a márciusi teljesítésre vonatkozó igazolás kiadásáról. A 2009. márciusi számla nem került kifizetésre, de annakösszepszerűségét az alperes nem vitatta. A felperes nyilatkozata és azt alátámasztó vallomása, illetve a felperes által csatolt e-mailek alapján - az alperesi állítással szemben - a felperes 2009. április és május hónapokban a szerződés szerinti tevékenységet elvégezte. Egyrészt a csatolt iratok, a levelezés, illetve a tanúvallomások cáfolták az alperesi, illetve alátámasztották a felperesi előadást. Ugyanakkor a felperes által megjelölt cégek és személyek közül csak a felperes által bizonyított teljesítések fogadhatók el az összepszerűség tekintetében. Alaptalan a hivatkozása az alperesnek a kereskedelmi ügynöki szerződés 3. g) és h) pontjai megsértésére, a felperes jelentéstételi kötelezettségének értekezleteken való részvételének elmulasztására. ... és ... nyilatkozatai alapján megállapíthatóan az alperes szüntette meg a felperes közvetlen kapcsolattartási lehetőségét a ..., az értekezletekre nem hívta meg, a kimutatásokat részére nem küldte meg, így együttműködési kötelezettségét az alperes szegte meg. Erre figyelemmel nem tudta a felperes a szerződés meghatározott pontjaiban foglalt kötelezettségeit teljesíteni,

ez nem volt felróható a terhére, így az erre alapított alperesi hivatkozás alaptalan. Egyebekben a szerződésszegő magatartásra hivatkozás a szerződés érvénytelensége folytán nem értelmezhető.

A kizárólagosságra vonatkozó szerződéses kikötéseket egyebekben a felperes nem sértette meg, mással önálló kereskedelmi ügynöki szerződést nem kötött, a szerződés pedig a cégalapítást nem zárta ki, a pályázat benyújtásakor bennfentes információkat nem használt fel, a pályázatot egyébként az alperes nyerte meg.

Részen alapos volt az alperesi hivatkozás az áfa elszámolása tekintetében, ugyanis a teljesítéskori áfamérték az irányadó, így a felperes 27%-os áfaigénye nem alapos, az áfamérték 20% az áfa törvény 275.§ (2) bekezdése és 84.§-a alapján.

Az elsőfokú bíróság a jutalékszabályzat 1. és 2. pontja értelmében az ellenszolgáltatás nélkül maradt felperesi szolgáltatás értékét 2009. márciusra 2.278.159 forint; 2009. április hónapra - a figyelembe vehető két szállítás alapján és 20%-os áfával - 677.484 forint; míg 2009. május hónapra 263.232 forint, így a felperesi keresetből 3.218.875 forint összegben állapította meg és ekként marasztalta az alperest, ezt meghaladóan a kereset elutasításának volt helye. A szerződés nem a felek felmondásával szűnt meg, hanem érvénytelen, kiegyenlítésre sem jogosult a felperes a törvény 16.§, 18.§ és 19.§-ai alapján.

A késedelmi kamatra vonatkozóan a Ptk. 301.§ (1) és 301/A.§ (2) bekezdését, a perköltségre vonatkozóan a Pp. 81.§ (1) bekezdését és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1) bekezdés b) pontját hívta fel.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Kérte az első fokú ítélet megváltoztatását, az alperes további 3.320.290 forint tőkeösszegű marasztalását, illetve a perköltség megfizetésére történő kötelezését; elsődlegesen költségmentességet, másodlagosan illetékfeljegyzési jog engedélyezését kérte, továbbá az általa előlegezett tanúdij visszautalását.

Előadta, az első fokú ítélet nem megalapozott, az elsődleges kereseti kérelmének helyt kellett volna adni, a felek folyamatosan fenntartották a 2007. július 12-i szerződést. Az alperes 2009. június 23-án mondta fel a szerződést azonnali hatállyal, a 2008. december 1-jei felperesi felmondást ráutaló magatartással semmisnek tekintették. Az elsőfokú bíróság csak a 2009. márciusi felperesi szolgáltatást ítélte meg teljes egészében, noha az első fokú eljárás során bizonyítást nyert azon tény, a 2009. március-április és május hónapokban a munkát elvégezte és jogosan tart igényt a jutalékra a saját termelői kör alapján, az alperes ezt az elszámolást korábban elfogadta.

Hangsúlyozta, változatlanul igényt tart a 2009. március-április és május hónapokban elvégzett munkája után járó nettó 1.898.466, 2.697.135 és 1.407.085 forint tőkeösszegű jutalékra, az áfát nem számszerűsítette, az ítélet jogerőre emelkedése után tudja kiállítani a számlát, egyebekben az áfa mértéke 27%.

Nem támadta a kiegyenlítésre vonatkozó elutasító rendelkezést. Utalt arra is, a 200.000 forint előlegezett tanúdijat az elsőfokú bíróság nem utalta vissza.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, a felperes perköltségeiben történő marasztalását kérte. Hivatkozott arra, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, helyes ténymegállítást és jogszabályi hivatkozást közölt, az első fokú ítélet megalapozott volt.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (3) bekezdése figyelembevételével csak a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül; az első fokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, míg a fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta az alábbiakra tekintettel:

Az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 217.§ (1) bekezdése értelmében jogszabály a szerződésre meghatározott alakot szabhat. Az alakiség megsértésével kötött szerződés - ha jogszabály másként nem rendelkezik - semmis.

Az önálló kereskedelmi ügynöki szerződésről szóló 2000. évi CXVII. törvény 4.§-a szerint a kereskedelmi ügynöki szerződés érvényességéhez annak írásba foglalása szükséges. E rendelkezéstől a felek nem térhetnek el.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a felperesi írásbeli alakszerű felmondás folytán a peres felek közötti szerződés megszűnt, de 2008. december 31-e után a felperes az alperessel szóban megállapodott a további tevékenység végzéséről, és gyakorlatilag 2009. május közepéig az alperes részére lényegileg a szerződés szerinti tevékenységet végzett. Az elsőfokú bíróság - a Ptk. 237.§ rendelkezéseire hivatkozva - a szerződés figyelembevételével számolta el a felperes által végzett tevékenység ellenértékét. Az elsőfokú bíróság részben a felek, részben a ... kimutatása, azok mellékletei, a szállítást végző tanúk vallomása, illetve az elektronikus levelezés alapján mérlegeléssel állapította meg a 2009. április és május hónapra a felperes javára saját partnerként való figyelembevétel mellett elszámolható összegeket, amellet, hogy a 2009. márciusi teljesítést alperes a korábbiakban nem vitatta.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a Pp. 206.§ (1) bekezdése szerinti mérlegeléssel megállapított tényállásának, illetve elszámolásának megváltoztatására nem látott alapot.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeit maga viseli, ugyanakkor köteles a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján mérsékelt ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére az alperes javára.

Az első fokú eljárás során előlegezett, fel nem használt költségek visszautalásáról az elsőfokú bíróság intézkedhet.

A fellebbezés elbírálása a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül történt.

Budapest, 2014. május 15.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke
Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
írnok